

ΕΝΑ ΑΣΤΕΡΙ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ

ΜΕΡΟΣ Ε΄ - ΟΙ ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ (2001-2005) Η ΙΔΕΑ, ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ, Η ΜΕΘΟΔΟΣ

Πολύ δύσκολα μπορεί να καταλάβει κανείς το μέγεθος των προβλημάτων που αντιμετώπιζε ο αντιεξουσιαστικός χώρος από τα τέλη των '90s κι έπειτα, αν δε τα 'χει δει με τα ματάκια του. Όπως πάντα, τα προβλήματα ήταν οργανωτικοπολιτικά. Που με τη σειρά τους οδηγούσαν σε μια σειρά άλλων προβλημάτων. Ειδικά στο ζήτημα της παραγωγής απόψεων, δηλαδή πολιτικών κατευθύνσεων, το πρόβλημα ήταν κάπως... σοβαρό. Για να μην τα πολυλογούμε, οι απόψεις θεωρούνταν ως κάτι το επουσιώδες. Το κενό γέμιζε με μπαλώματα δανεισμένα από τις αριστερές αναλύσεις του κράτους και του κεφαλαίου. Το αποτέλεσμα ήταν κωμικοτραγικό. Χιλιάδες άνθρωποι εφορμούσαν στη σκηνή έτοιμοι να κατακτήσουν τον κόσμο. Σύντομα ανακάλυπταν ότι οι λόγοι και τα λόγια της εφόδου τους ήταν έτοιμα από πριν, ανίκανα να συμβαδίσουν με τις δικές τους προτεραιότητες και αντιλήψεις για τον κόσμο. Κι επέστρεφαν ξενερωμένοι, και πολλές φορές πεισμένοι πως «όλα σκατά είναι». Το αποτέλεσμα ήταν επίσης κι επικίνδυνο. Γιατί, όπως, αργά ή γρήγορα, ανακάλυπταν οι ενδιαφερόμενοι ο κόσμος της δεκαετίας του '90 ήταν ένας κόσμος σε γρήγορη κίνηση. Ο τέταρτος παγκόσμιος πόλεμος είχε ξεκινήσει. Το ελληνικό κράτος ασχολούνταν με το εξωτερικό του και την ίδια στιγμή έπλαθε το εσωτερικό του. Δηλαδή: νέες ιδεολογίες διαμορφώνονταν, νέες νομοθεσίες εφαρμόζονταν, νέες αντιλήψεις προωθούνταν, νέες σχέσεις προέκυπταν. Ο κόσμος άλλαζε. Και νέες ερμηνείες έπρεπε να τον εξηγήσουν. Από τη σκοπιά των αυτόνομων αυτό το έργο υπήρξε πρώτης προτεραιότητας. Και αντιμετωπίστηκε ως τέτοιο.

Η ΙΔΕΑ

Οπότε έπρεπε να φτιαχτεί ένας συλλογικός τρόπος ανάδειξης κι επεξεργασίας των ζητημάτων που γεννούσε η καπιταλιστική αναδιάρθρωση κι ο πόλεμος. Ένας τρόπος που να καλύπτει τις διανοητικές κι οργανωτικές ανάγκες που είχαν οι αυτόνομοι, έτσι όπως αυτοί υπήρχαν στις αρχές του 2000. Οπωσδήποτε, η παράδοση του αντιεξουσιαστικού χώρου δεν βοηθούσε. Τα πάρτι και οι συναυλίες είχαν γίνει συνώνυμα της δημόσιας παρουσίας του ριζοσπαστικού χώρου. Ακόμη χειρότερα, η διάλυση που είχε επέλθει μετά τα γεγονότα του Πολυτεχνείου του 1995, είχε τσακίσει κάθε προσπάθεια κριτικής σκέψης, ενσωματώνοντάς την στις αριστερές αγκάλες. Κι όμως η εποχή, δεν ήταν εποχή επανάπαυσης.

Οι «ανοιχτές συνελεύσεις» προέκυψαν μέσα απ' αυτό το αδιέξοδο. Δηλαδή, καθώς νέοι κόσμοι φτιάχνονταν γύρω απ' το πεδίο της εργασίας, γύρω απ' την αστυνόμευση και τη δημόσια τάξη, γύρω απ' τον πόλεμο και τις εξωτερικές σχέσεις, γύρω απ' τις νέες υπολογιστικές μηχανές των αφεντικών, οι αυτόνομοι της εποχής υπολόγιζαν ότι χιλιάδες νέοι άνθρωποι έψαχναν τις δικές τους αλήθειες έξω κι ενάντια στη σχέση κεφάλαιο.

Κυρίως όμως οι αυτόνομοι, που τη δεδομένη στιγμή βρίσκονταν συγκεντρωμένοι στο σχήμα που ονομά-

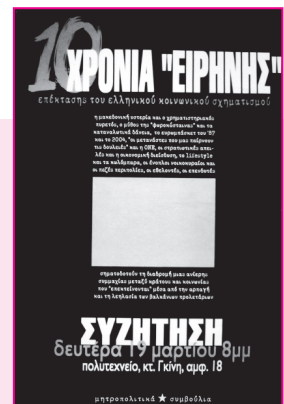
στηκε Μητροπολιτικά Συμβούλια, έψαχναν οι ίδιοι τους τρόπους να αντιπαρατεθούν αξιοπρεπώς με την εποχή. Οι «ανοιχτές συνελεύσεις» υπήρξαν η οργανωμένη προσπάθεια των αυτόνομων να ανοίξουν ζητήματα μακριά απ' τις λογικές που έθετε η κάθε φορά επικαιρότητα. Ομάδες εργασίας μέσα και γύρω απ' τα Μητροπολιτικά Συμβούλια καταπιάνονταν με το ένα ή το άλλο θέμα σε μια προσπάθεια να επανοριστεί η «επικαιρότητα», αυτή τη φορά απ' τη σκοπιά των αυτόνομων. Δηλαδή η ιεράρχηση των ζητημάτων που άξιζε να τύχουν επεξεργασίας και να παρουσιαστούν δημόσια όχι μόνο δεν είχε σχέση με τις πλευρές που φώτιζαν τα ΜΜΕ, αλλά προέκυπτε κατευθείαν από τις προτεραιότητες κάποιων δεκάδων συντρόφων και συντροφισσών. Όπως ήταν προφανές, η σταθερή επιμονή στην κριτική εξέταση ζητημάτων που δεν ανήκαν στα αυτονόητα του χώρου γέννησε κριτική. Γιατί οι ανοιχτές συνελεύσεις και η θεματολογία τους έσκαγαν «από το πουθενά» σε περιόδους όπου η επικαιρότητα του χώρου ήταν σταθερά προσανατολισμένη σε άλλες κατευθύνσεις. Όπως ήταν αναμενόμενο, συχνά πυκνά ξεφύτρωναν κριτικές του είδους «εδώ ο κόσμος καίγεται και σεις ασχολείστε με συζητήσεις για τα video games». Η αλήθεια είναι πως ο κόσμος όντως καιγόταν μόνο που τη φωτιά την είχαν προκαλέσει ακριβώς τα θέματα που βρίσκονταν στο επίκεντρο των ανοιχτών συνελεύσεων. Η επίμονη αδιαφορία προς λογίων λογίων αυτονόητα δεν ήταν αδιαφορία γενικώς, αλλά το αντεστραμμένο ενδιαφέρον να χαραχτούν νέες γραμμές για το τι είναι φλέγον και τι όχι.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

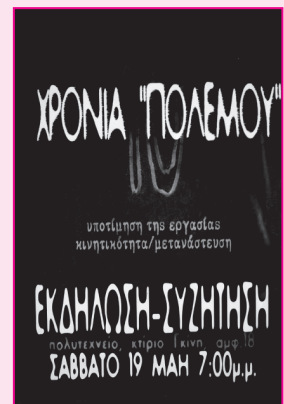
Οι ανοιχτές συνελεύσεις των μητροπολιτικών συμβουλίων διοργανώθηκαν μέσα στην περίοδο 2001-2005. Υπήρξαν δεκαεννιά στον αριθμό και μέσες άκρες λάμβαναν χώρα ανά τρίμηνο. Το περιεχόμενό τους αντικατόπτριζε τις αναζητήσεις και τα ενδιαφέροντα των ανθρώπων που τις αναλάμβαναν. Το αποτέλεσμα ήταν πρωτοφανές: μια γκάμα θεμάτων που βρίσκονταν στην αιχμή της καπιταλιστικής ζωής τύγχαναν επεξεργασίας και παρουσιάζονταν δημόσια κι κριτικά μπροστά σε ένα κοινό ανθρώπων που εν τω μεταξύ είχε αρχίσει να χτίζεται εκδήλωση την εκδήλωση.

Οι νέες αντιλήψεις περί δημόσιας τάξης, μαζί με τις νομοθεσίες που τις συνόδευσαν αποτέλεσαν το Δεκέμβριο του 2002 το θέμα της εκδήλωσης *Χάνοντας το Έδαφος*. Η δεκαετής προπόνηση του εθνικού κορμού και των μηχανισμών ασφαλείας πάνω στο συλλογικό σώμα των μεταναστών εργατών ερμηνεύονταν ως βασική προϋπόθεση για την ωρίμανση του αιτήματος για ασφάλεια. Εκεί, ανάμεσα σε άλλα υπήρχε και η εξής παράγραφος:

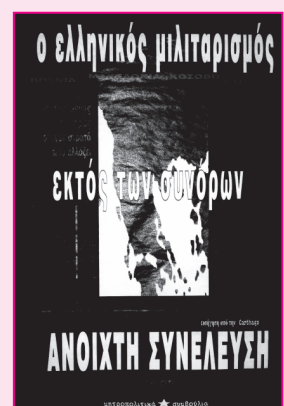
Το πόσο «σοβαρή» είναι η απειλή της μικροεγκληματικότητας φαίνεται από τη δήλωση του Χρυσόχοϊδη ότι «ο νέος μεγάλος στόχος είναι η πάταξη της μικροεγκληματικότητας γιατί αυτό το είδος εγκλη-

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΕΙΡΗΝΗΣ
Μάρτιος 2001

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΕΜΟΥ
Μάιος 2001

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ
ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ
Δεκέμβριος 2001

ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ
Ιανουάριος 2002

ματικότητα είναι που συναντάει μπροστά του ο πολίτης και νιώθει ανασφαλής». Φαίνεται επίσης κι από τον πρόσφατο νόμο περί οργανωμένου εγκλήματος βάσει του οποίου οι συμμορίες ανηλίκων θα διώκονται με αυτόν.¹

Εν ολίγοις, εδώ και είκοσι χρόνια το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης εφαρμόζει διακηρυγμένα πολιτικές μηδενικής ανοχής με αιχμή του δόρατος τη «μικροεγκληματικότητα» και την «εγκληματικότητα των ανηλίκων».

Η πολεοδομία ως κρατικό σχέδιο, τα υλικά συμφέροντα πίσω απ' τη ρυμοτομία μιας πόλης, οι πολιτικές του εμφυλιακού και του μεταπολιτευτικού κράτους υπήρξαν οι βάσεις πάνω στις οποίες στήθηκε, τον Μάρτη του 2003, η εκδήλωση *Μητρόπολη νοτιοβαλκανικού τύπου*. Ο αναγνώστης της εισήγησης μπορούσε να διαβάσει γνώμες σαν και τις παρακάτω:

Η σημερινή μορφή της Αθήνας είναι προϊόν ιστορικής μάχης [...] Είναι μια μάχη που έχει κρατήσει εκατόν εβδομήντα χρόνια και συνεχίζεται ακόμη [...]

Η χαμηλή ποιότητα των κατοικιών στις δυτικές συνοικίες (προέρχονται από αυθαίρετες κατασκευές που νομιμοποιήθηκαν αργότερα) εξηγεί τη χαμηλή ζήτηση. Σε συνδυασμό με την εκτεταμένη ιδιοκατοίκηση, οι κάτοικοι αυτών των περιοχών μπορούν να χαρακτηριστούν «εγκλωβισμένοι» οικιστικά.²

Εδώ ο Κηφισός αντιμετωπιζόταν ως πολεοδομικό / ταξικό όριο, που χώριζε τα «δυτικά» από την υπόλοιπη πόλη. Ο οικιστικός «εγκλωβισμός» όσων κατοικούν στα «δυτικά» μπορούσε μια χαρά να γίνει αστυνομικός εγκλωβισμός.

Ο πολιτικός ρόλος του ΟΑΕΔ, οι ιδεολογίες και οι κρατικές πολιτικές που χρησιμοποιούνταν για να διαιρέσουν την εργατική τάξη της περιόδου αποτέλεσαν τον κορμό που στήριξε την εκδήλωση *Ειδικευμένος ή ανειδίκευτος: μορφές του συλλογικού εργάτη σήμερα*. Ήταν Μάιος του 2003 και οι εργατικές πολιτικές αναλύονταν ως εξής:

Ο ΟΑΕΔ, το κράτος δηλαδή, στόχευε να βοηθήσει τ' αφεντικά στην αύξηση της κερδοφορίας τους και στο ξεπέρασμα της κρίσης. Έτσι παρέχει στ' αφεντικά μέσω διαφόρων προγραμμάτων τζάμπα εργασία [...] Η δημιουργία αυτών των προγραμμάτων είχε σκοπό, όχι απλά τη συντήρηση του διαχωρισμού «ειδικευμένου-ανειδίκευτου», αλλά και την περαιτέρω επέκτασή του. Τώρα πλέον υψώνονται διαχωρισμοί και ανάμεσα σε «ειδικευμένους» και «μισοειδικευμένους»: από τη μία απόφοιτοι ΙΕΚ, από την άλλη απόφοιτοι ΤΕΕ, από τη μία ο πτυχιούχος ΑΕΙ κι από την άλλη ο απόφοιτος του ΚΕΚ [...]

Η εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης του συλλογικού εργάτη συνεχίζει να είναι το θεμέλιο αυτού του κόσμου.³

Δηλαδή η καπιταλιστική κρίση είχε αναδειχτεί και θεθεί προς επεξεργασία είκοσι χρόνια τώρα. Ο ΟΑΕΔ δεν έμπαινε στο κάδρο ως οργανισμός που «βρίσκει δουλειά στους εργάτες», αλλά ως μηχανισμός ενίσχυσης της κερδοφορίας των αφεντικών.

Οι νέες τεχνολογίες των αφεντικών, η πολιτική λειτουργία του DNA και των γονιδίων, το υγιές / ασθενές σώμα ήταν οι αιχμές γύρω απ' τις οποίες περιστράφηκε η εκδήλωση *Σώματα την εποχή της Βιοπληροφορικής*. Η αναδρομή στην ιστορία αυτών των αναζητήσεων μπορούσε να παράξει παραγράφους σαν κι αυτή:

Αρχικά μεταφορικά, αλλά όλο και πιο κυριολεκτικά,

οι μηχανισμοί σύνθεσης πρωτεϊνών θα θεωρηθούν μηχανισμοί μεταφοράς κληρονομικότητας. Το 1951 ο Watson και Crick διατύπωσαν την αρχή της διπλής ελικοειδούς δομής του DNA· ο δρόμος για την πληροφοριοποίηση του βιο-λόγου θα έχει ανοίξει. Το 1961 ο Ernst Mayr στο μανιφέστο της βιοπληροφορικής «Αίτιο κι Αποτέλεσμα στη βιολογία» υποστήριξε πως οι γενετικοί καθοριστικοί παράγοντες λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο που θα λειτουργούσε ένα πρόγραμμα υπολογιστή εγγεγραμμένο στο DNA των γονιδίων.⁴

Το σώμα ως πληροφορία και η χρήση των υπολογιστικών μηχανών για την ιδιοποίηση των μυστικών της ανθρωπίνης ύπαρξης υπήρξε ένας πολιτικός ορίζοντας που άνοιξε τον μακρινό Ιούνιο του 2003.

Η ψηφιοποίηση της σκέψης, η μηχανοποίηση των ανθρώπινων λειτουργιών και η ενσωματωμένη πειθαρχία των βιντεοπαιχνιδιών έμπαιναν στο κέντρο της εκδήλωσης *Video Games: η ηλεκτρονική τάξη των κοινωνικών σχέσεων*. Το είδος των προβληματισμών που βρίσκονταν πίσω από τη συγκεκριμένη εκδήλωση τον Δεκέμβρη του 2003 αποτυπωνόταν σε παραγράφους όπως η παρακάτω:

Η ηλεκτρονική μηχανή, τελευταία ως τώρα επινόηση του Ταιηλορισμού, έχει σταθερή παράμετρο λειτουργίας τη βέλτιστη σχέση χρόνου προς έργο. Η σκέψη λοιπόν που απαιτείται στο ηλεκτρονικό παίξιμο είναι στη βάση της διαγραμματικής / ανακλαστικής. Γι αυτό τα επίπεδα δυσκολίας διαφοροποιούνται αναμεταξύ τους ως προς τον «όγκο» των εκπεμπόμενων ερεθισμάτων – δηλαδή άμεσα και έμμεσα σε σχέση με την ταχύτητα με την οποία καλείται ο παίκτης να τα επεξεργαστεί. [...]

Η ιδέα της αντικειμενικά μετρήσιμης απόδοσης είναι αναπόσπαστο χαρακτηριστικό τόσο της αστικής όσο και της εργασιακής ηθικής.⁵

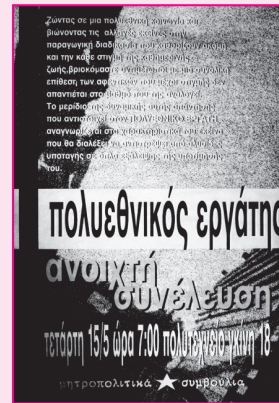
Η σχέση ανθρώπου μηχανής και ο συσχετισμός ηλεκτρονικού παιχνιδιού και εργασιακής διαδικασίας είχε, ήδη από το 2003, αναγνωριστεί ως ζήτημα ενδιαφέροντος.

Ο νέος καταμερισμός της εργασίας, η δημιουργία της σύγχρονης εργατικής τάξης και η εκμετάλλευσή της βρίσκονταν στο επίκεντρο της εκδήλωσης *Κούριερ στο μητροπολιτικό εργοστάσιο*. Η ανάλυση του τριτογενούς τομέα εργασίας, η εισαγωγή μηχανών και ο δρόμος ως εργοστάσιο έφτιαχναν τον Φεβρουάριο του 2004 γνώμες όπως κι αυτή:

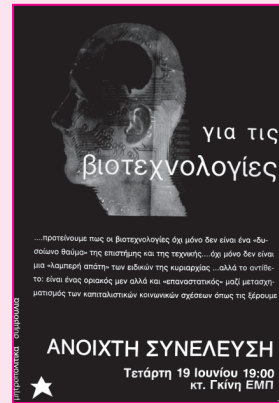
Η διευθέτηση των μεταφορών έβριθε νέων δυνατοτήτων. Και ιδού οι νέες δυνατότητες: εργάτες λοιπόν, νέοι σε ηλικία, πολλές φορές δίχως να ενδιαφέρονται για τα «εργασιακά δικαιώματα», με εγγυημένη απέχθεια στη δουλειά, πράγμα που κάνει το «έξω» πιο δελεαστικό, κατ' όνομα ανειδίκευτοι και ταυτόχρονα εξοπλισμένοι με μια σπάνια κοινωνική γνώση, της οποίας η συγκεκριμένη διαμόρφωση ήταν το κατασκευασμένο από τα κάτω αποτέλεσμα δεκαετιών κοινωνικής εμπειρίας: τη σχέση με τη μοτοσυκλέτα. Το παπί λοιπόν, φτηνό, γρήγορο, απρόσκοπτα ελιεσόμενο σε μια κυκλοφορία που όλο και πύκνωνε. Οι οδηγοί του με γνώση της πόλης και αδιάφοροι για το μέλλον και τις συνθήκες εργασίας. Αυτό ήταν το πιο γρήγορο πράγμα στην πόλη στα τέλη της δεκαετίας του 90: ο αναβάτης και το όχημα, η γνώση της πόλης και η γνώση της οδήγησης, η ταμπέλα του

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ Μάρτιος 2002

Ο ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΟΣ ΕΡΓΑΤΗΣ Μάιος 2002

ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ Ιούνιος 2002

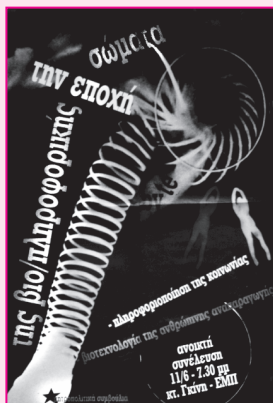
ΧΑΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΑ ΚΑΤΕΡΓΑ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ Δεκέμβριος 2002

ΑΘΗΝΑ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΝΟΤΙΟΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ Μάρτιος 2003

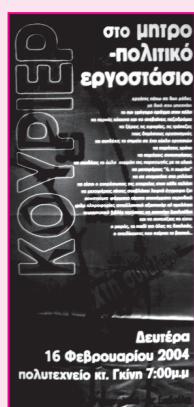
ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΣ Η ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΣ: ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΗ ΣΗΜΕΡΑ Μάιος 2003

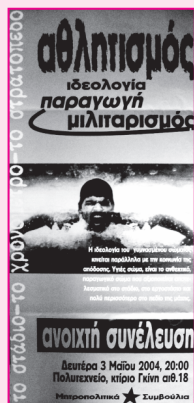
ΣΩΜΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Ιούνιος 2003

VIDEO GAMES: Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ Δεκέμβριος 2003

ΚΟΥΡΙΕΡ ΣΤΟ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ Φεβρουάριος 2004

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ: ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ Μάιος 2004

«ανειδίκευτου» και οι κοινωνικά παραγμένες γνώσεις του απολύτως ειδικευμένου, με λίγα λόγια μια νέα μηχανή για καπιταλιστική χρήση, φτιαγμένη από τα κάτω.⁶

Δηλαδή, είκοσι χρόνια πίσω υπήρχαν ήδη άνθρωποι που, λόγω δικής τους εργατικής εμπειρίας, μπορούσαν να αναδείξουν ως κεντρικό ζήτημα το ρόλο των μεταφορών στην καπιταλιστική μητρόπολη και να ανασύρουν απ' τη σκιά τον εργάτη της ασφάλτου.

Ο αθλητισμός ως μορφή άσπλου πολέμου, η πειθαρχία της αποδοτικότητας, το σώμα ως μηχανή ήταν κάποιες απ' τις πτυχές της ανοιχτής εκδήλωσης *Αθλητισμός: ιδεολογία, παραγωγή, милитаризм*. Στην επεξεργασία του ζητήματος υπήρχε χώρος για διατυπώσεις σαν κι αυτή:

Ο σύγχρονος αθλητής δεν υπάρχει: ούτε καν μέσα από το σώμα του. Είναι ένα σύνολο από κατάλληλα μέλη που μπορούν να αξιοποιηθούν στα πλαίσια του αθλητικού ανταγωνισμού. Είναι το φетиχοποιημένο αντικείμενο της αθλητικής δραστηριότητας. Η ύπαρξή του ορίζεται με βάση το εργαστήριο, το χρονόμετρο, το στάδιο [...] Δεν υπάρχει κανενός είδους ελευθερία στον αθλητή/μηχανή· για την ακρίβεια αυτός είναι η μηχανή που ακολουθεί το ρυθμό που επιβάλλουν τα αφεντικά του.⁷

Το πρότυπο του μυώδους σώματος, η φαρμακοδιέγερση ως κοινωνικό mainstream, το επιστημονικό ενδιαφέρον για τον τεμαχισμό και την επανασύνθεση του σώματος είχαν γίνει αντιληπτά ως κατευθύνσεις που σύντομα θα απασχολούσαν το μέλλον.

Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους, ο γεωπολιτικός του ρόλος, οι θεωρίες εξάρτησης και η θέση του στον διακρατικό ανταγωνισμό υπήρξαν κομβικά επεισόδια στην πραγμάτευση της εκδήλωσης *Το αντιαμερικανικό κράτος*. Καθώς η δεύτερη εισβολή στο Ιράκ είχε ήδη ξεκινήσει, τα Μητροπολιτικά Συμβούλια καταπιάνονταν τον Απρίλη του 2005 με ορισμένες όψεις του ζητήματος με τον τρόπο που περιγράφει η ακόλουθη παράγραφος:

Ο αντιαμερικανισμός είναι στενά συνδεδεμένος με την γεωπολιτική θέση της Ελλάδας, αλλά και την σε γενικές γραμμές σταθερή συμμαχία του ελληνικού κράτους με το αμερικάνικο. Δηλαδή σ' αυτήν την άκρη της Βαλκανικής, ο ελληνικός σχηματισμός ακριβώς επειδή αναδείχτηκε ως ένας από τους ισχυρότερους παίχτες στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων [...] μπορούσε ανάλογα να πατάει πόδι, να διεκδικεί, να απειλεί, να διαπραγματεύεται από πλεονεκτική θέση τα συμφέροντά του με τους συμμάχους του. Είναι μέσα σ' αυτή τη συνθήκη που το 'φονιάδες των λαών αμερικάνοι' βγαίνει πλέον από τα στόματα πρωτοκοσμικών υπηκόων ενός κράτους που γνωρίζουν ότι είναι ταυτόχρονα τοπικός νταβατζής σε μια πτυχή της βεντάλιας του παγκόσμιου καταμερισμού των δυνάμεων.⁸

Εδώ ο παγκόσμιος πόλεμος δεν εξηγείται κατά την προσφιλή αριστερή μέθοδο «τα μεγάλα κράτη σέρνουν τα μικρά», αλλά ως πλανητική σύγκρουση κρατών, κάθε ένα από τα οποία διαθέτει τα δικά του συμφέροντα και τους δικούς του τρόπους ικανοποίησής τους.

Από πού προέρχονται οι ιδέες που πλασάρονται στα μήντια ως «αντικειμενικές έρευνες»; Ποιος τροφοδοτεί τον λαό με χάρτες που απεικονίζουν τα εθνικά δίκαια; Από πού προκύπτουν οι μυριάδες έρευνες και πορίσματα των «ειδικών»; Τέτοια ερωτήματα συνέθεσαν την

καρδιά της εκδήλωσης *Think tanks* τον Μάιο του 2005. Εκεί διατυπώνονταν γνώμες του είδους που ακολουθεί:

Τα think tank δεν είναι μια χούφτα ονειροπόλων διανοούμενων που τραβάνε το δικό τους μοναχικό δρόμο, αλλά ένα διεθνές αφειδώς χρηματοδοτούμενο και άρτια οργανωμένο δίκτυο το οποίο [...] έχει σα στόχο του να παράγει ιδέες και μοντέλα για το πώς πρέπει να είναι ο κόσμος. Πρόκειται για ένα σύγχρονο στρατό από μόνιμα στελέχη [...] που σε εθνικό επίπεδο προετοιμάζουν την κοινή γνώμη για τις αλλαγές που αυτοί θεωρούν απαραίτητες και αναγκαίες. [...]⁹

Η μελέτη των απόψεων των αφεντικών είναι αναγκαία συνθήκη για να σταθούμε ανταγωνιστικά απέναντί τους.

Ο ρόλος του ΕΛΙΑΜΕΠ και η διαπλοκή του αφανούς δικτύου των δεξαμενών σκέψης με την εξωτερική πολιτική και την εσωτερική ασφάλεια του ελληνικού κράτους ήταν ήδη ζήτημα από το 2005.

Η ανάδυση του Ισλάμ ως τρομοκρατική απειλή, ο πρωτοκοσμικός ρατσισμός και οι ιδεολογίες ανωτερότητας του δυτικού κόσμου, το Αφγανιστάν ως μέτωπο του παγκόσμιου πολέμου λειτούργησαν ως αφορμές και βάση για την εκδήλωση *Το Ισλάμ με τα μάτια της Δύσης*. Η εκδήλωση έγινε τον Ιούνιο του 2005. Στο σχετικό κείμενο διαβάζουμε:

Τώρα όπως, μας προειδοποιούν με κάθε ευκαιρία, μια νέα βία απειλεί την κοινωνία μας, μια βία απόβλεπτη, μη-μετρήσιμη και βαθιά ανορθολογική [...] Παίρνει τη μορφή αδέσποτων αεροσκαφών, διαταραγμένων καθηγητάδων με βόμβες στα παπούτσια τους, μαύρων χηρών. [...]

Σ' αυτή τη βάση δικαιολογείται κάθε μέτρο και κάθε επέμβαση.¹⁰

Με άλλα λόγια, μέσα στο πρώτο μισό της δεκαετίας του 2000, οι αυτόνομοι, που είχαν πια αρχίσει να αυτοαποκαλούνται έτσι δημοσίως, είχαν καταθέσει τη δική τους πολιτική ατζέντα. Οι αλλαγές στην εργασία και στη σύνθεση του συλλογικού εργάτη· η «μικροεγκληματικότητα» και η δημόσια τάξη· η πολεοδομία· η βιοπληροφορική· η ψηφιοποίηση των σχέσεων· ο εργάτης πάνω στο μηχανάκι· το ανθρώπινο σώμα και η επιστήμη· η γεωπολιτική θέση του ελληνικού κράτους και ο παγκόσμιος πόλεμος· ο «ισλαμιστής τρομοκράτης»· οι δεξαμενές σκέψης του συστήματος. Το εύρος της πολιτικής θεματολογίας των ανοιχτών συνελεύσεων έδειχνε ταυτόχρονα το εύρος των κατευθύνσεων με τις οποίες είχε να αναμετρηθεί η αντιξουσία των καιρών και των τόπων.

Η ΜΕΘΟΔΟΣ

Οι ανοιχτές συνελεύσεις των Μητροπολιτικών Συμβουλίων δεν υπήρξαν σημαντικές μόνο ως προς τη θεματολογία και τη στόχευσή τους. Την ίδια στιγμή πρότειναν και μια μέθοδο που καθιστούσε τέτοιες εκδηλώσεις εφικτές. Εν ολίγοις, αν είναι αλήθεια ότι μέσα απ' τις ανοιχτές συνελεύσεις φτιάχνονταν συλλογικές γνώμες, είναι άλλο τόσο αλήθεια ότι οι ανοιχτές συνελεύσεις δημιουργούσαν συλλογικούς τρόπους για να φτιάχνονται οι συλλογικές γνώμες. Και μάλιστα σε μια εποχή που άνοιξε το φαινόμενο του ατομικού διανοούμενου.

Η διαδικασία ήταν, αν μη τι άλλο, εντυπωσιακή. Κάποιες δεκάδες νεαροί και νεαρές, βρέθηκαν για λίγο να

κάνουν κάτι μη αναμενόμενο: να πίνουν απ' τα κέρατα τις καπιταλιστικές αιχμές της εποχής, να τις μελετούν και να τις προσφέρουν, κατά το δυνατόν, αποκωδικοποιημένες για κινηματική χρήση. Απ' αυτή τη σκοπιά, οι ανοιχτές συνελεύσεις είχαν διπλή λειτουργία.

Αφενός είχαν εσωτερική σημασία: συγκροτούσαν τους ανθρώπους που συμμετείχαν στις διαδικασίες επεξεργασίας των ανοιχτών συνελεύσεων. Οι δεκάδες σύντροφοι και συντρόφισσες που διοργάνωναν τις ανοιχτές συνελεύσεις ήταν άνθρωποι καθημερινοί, δίχως ιδιαίτερες γνώσεις και αναλυτική εμπειρία. Τους δέσμευε μονάχα η επιθυμία τους να αντιπαρατεθούν με συγκεκριμένες όψεις του κοινωνικού εργοστασίου. Οι διαδικασίες που κατέληγαν στις ανοιχτές συνελεύσεις δημιουργούσαν καινούριες συλλογικές γνώσεις: Οι αυτόνομοι μάθαιναν να ξεχωρίζουν το σημαντικό από το ασήμαντο, να καταφεύγουν σε πηγές, να εντοπίζουν τις προτεραιότητες της καπιταλιστικής ιστορίας, να ενδιαφέρονται για τη σχετική βιβλιογραφία. Σιγά σιγά χτιζόταν μια συγκεκριμένη μεθοδολογία. Εδώ χωρούσαν: η αξιοποίηση της συστηματικής ταξινόμησης των εφημερίδων και η συγκέντρωση άρθρων σε βάθος κάποιων ετών· η μέθοδος της εργατικής έρευνας, μέσα από την καταγραφή προσωπικών εμπειριών και την οργάνωση συνεντεύξεων· η προσφυγή στη διεθνή βιβλιογραφία, η παρακολούθηση του λόγου των ειδικών και η κριτική του επανεπεξεργασία. Στο τέλος, οι ίδιοι άνθρωποι εκπαιδεύονταν στη διοργάνωση δημόσιων πολιτικών εκδηλώσεων, στη διαχείριση μιας συζήτησης που πολλές φορές παρακολουθούσαν από περισσότερους των εκατό ανθρώπων, στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος που υπέθαλπε την πολιτική κριτική και έφτιαχνε άμυνες απέναντι στην ατομική αυταρέσκεια.

Αφετέρου οι ανοιχτές συνελεύσεις είχαν και εξωτερική επίδραση: μέσα στην πενταετία 2001-2005 χτίστηκε ένα σώμα συντρόφων και συντροφισσών που εκπαιδεύτηκε να παρακολουθεί τέτοιες εκδηλώσεις. Αυτές οι εκδηλώσεις ήταν ταυτόχρονα και διαδικασίες συλλογικής αυτομόρφωσης. Γαλουχούσαν ένα σώμα ανθρώπων που όλο και πιο σταθερά έβρισκε σ' αυτές τις διαδικασίες έναν λόγο να υπάρχει στις αντιεξουσιαστικές διαδικασίες, που καταλάβαινε ότι μπορεί να υπάρξει έλλογη αντιεξουσία, ότι μπορούν να υπάρξουν δεκάδες άνθρωποι που να παρακολουθούν και να αμφισβητούν οργανωμένα την καπιταλιστική πραγματικότητα. Γι' αυτό κιόλας ετούτες οι συνελεύσεις ονομάστηκαν «ανοιχτές». Δεν ήταν ανοιχτές από τα έξω προς τα μέσα, αλλά το ανάποδο. Δεν ήταν σχεδιασμένες για να ταιριάζουν στο πρόγραμμα εκείνων που είχαν συνηθίσει να «περνούν μια βόλτα για να δουν τι παίζει», αλλά για ανθρώπους που ενδιαφέρονταν να ακούσουν ολοκληρωμένες απόψεις και μάλιστα ολοκληρωμένες απόψεις που έφτιαχναν μια αλληλουχία τέτοιων απόψεων. Οι ανοιχτές συνελεύσεις ήταν πράγματι ανοιχτές με την έννοια ότι άνοιγαν οργανωμένα το εσωτερικό των Μητροπολιτικών Συμβουλίων προς τα έξω. Πολλές φορές η δημόσια συζήτηση που ακολουθούσε τις αρχικές τοποθετήσεις ήταν αδύναμη. Άλλες φορές αχρείαστη. Γιατί ήταν σ' αλήθεια δύσκολο να συζητήσει κανείς ισότιμα με ανθρώπους που προετοιμάζαν ένα συγκεκριμένο θέμα για μήνες ολόκληρους. Αυτό που σ' αλήθεια έμενε στη μνήμη ήταν ένα σώμα βασικών ιδεών που συγκροτούσε όλο και πιο ξεκάθαρα τη γνώμη της αυτονομίας.

Ο κύκλος των ανοιχτών συνελεύσεων ολοκληρώθηκε το 2005, μαζί με την αυτοδιάλυση των Μητροπολιτικών Συμβουλίων. Παρ' όλα αυτά, οι αιτίες, το περιεχόμενο και η μεθοδολογία των ανοιχτών συνελεύσεων έμειναν ως παρακαταθήκη για όσους έλαβαν τη σκυτάλη από το 2004 κι έπειτα.

1. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Χάνοντας το έδαφος: το αίτημα για ασφάλεια στα κότερα των μητροπόλεων*. Διοργανώθηκε τον Δεκέμβριο του 2002 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2002 – καλοκαίρι 2003*. Το απόσπασμα, όπως και τα υπόλοιπα που ακολουθούν, είναι ελαφρώς πειραγμένο για λόγους σύνταξης.

2. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Μητρόπολη νοτιοβαλκανικού τύπου*. Διοργανώθηκε τον Μάρτιο του 2003 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2002 – καλοκαίρι 2003*.

3. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Ειδικευμένος ή ανειδίκευτος: μορφές του συλλογικού εργατή σήμερα*. Διοργανώθηκε τον Μάη του 2003 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2002 – καλοκαίρι 2003*.

4. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Σώματα την εποχή της βιοπληροφορικής*. Διοργανώθηκε τον Ιούνιο του 2003 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2002 – καλοκαίρι 2003*.

5. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Video Games: η ηλεκτρονική τάξη των κοινωνικών σχέσεων*. Διοργανώθηκε τον Δεκέμβριο του 2003 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2003 – καλοκαίρι 2004*.

6. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Κούριερ στο μητροπολιτικό εργοστάσιο*. Διοργανώθηκε τον Φεβρουάριο του 2004 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2003 – καλοκαίρι 2004*.

7. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Αθλητισμός: ιδεολογία, παραγωγή, μιλιταρισμός*. Διοργανώθηκε τον Μάιο του 2004 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2003 – καλοκαίρι 2004*.

8. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Το αντιαμερικανικό κράτος*. Διοργανώθηκε τον Απρίλιο του 2005 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2004 – καλοκαίρι 2005*.

9. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Think Tanks*. Διοργανώθηκε τον Μάιο του 2005 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2004 – καλοκαίρι 2005*.

10. Το απόσπασμα προέρχεται από την εισήγηση της ανοιχτής συνέλευσης με τίτλο *Το Ισλάμ με τα μάτια της Δύσης*. Διοργανώθηκε τον Ιούνιο του 2005 από τα Μητροπολιτικά Συμβούλια. Περιλαμβάνεται στον τόμο *Εισηγήσεις των ανοιχτών συνελεύσεων των μητροπολιτικών συμβουλίων χειμώνας 2004 – καλοκαίρι 2005*.

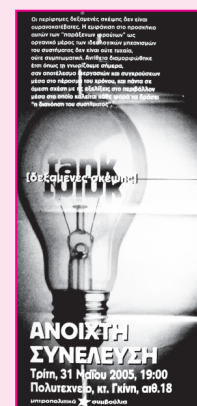
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
Ιούνιος 2004

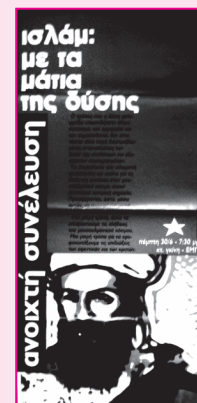
ΝΕΡΟ ΥΠΟ ΠΙΕΣΗ
Δεκέμβριος 2004

ΤΟ ΑΝΤΙΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ
Απρίλιος 2005

THINK TANKS
Μάιος 2005

ΤΟ ΙΣΛΑΜ ΜΕ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ
Ιούνιος 2005